

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«БЮДЖЕТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність: D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Бюджетний менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 28.04.25 року, протокол № 5, та введеної в дію наказом ректора № 164 від 01.05.25 р.

Розробники: **Бак Наталія Андріївна**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Грубляк Оксана Михайлівна, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Викладачі: **Бак Наталія Андріївна**, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Грубляк Оксана Михайлівна, доцент кафедри фінансів і кредиту, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП **Віолетта ХАРАБАРА**

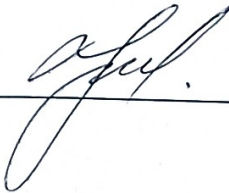
Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни – сформувати у здобувачів широкі та глибокі знання процесу управління бюджетними ресурсами держави, а також розуміння особливостей окремих процедур ухвалення рішень управлінського характеру, зорієнтованих на досягнення цілей бюджетної стратегії й тактики.

Пререквізити. Відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми «Бюджетний менеджмент» слухається здобувачами освіти в другому семестрі першого року навчання після вивчення таких дисциплін як «Податковий менеджмент», «Управління комунікаціями, конфліктами та етика бізнесу», «Поведінкові фінанси». Вивчення дисципліни «Бюджетний менеджмент» є основою для проходження виробничої практики і підготовки кваліфікаційної роботи.

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Бюджетний менеджмент» сприяє формуванню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

- інтегральна компетентність:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності або навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні та фахові компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

- програмні результати навчання:

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

**Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація**

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
денна	I	II	4	120	16	16	-	-	88	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1. Організаційні та методичні основи бюджетного менеджменту						
Тема 1. Суть і складові бюджетного менеджменту	13	1	1	-	-	11
Тема 2. Структура бюджету держави як об'єкта управління	13	1	1	-	-	11
Тема 3. Органи оперативного управління бюджетом	13	2	2	-	-	9
Тема 4. Світовий досвід бюджетного менеджменту	13	2	2	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	52	6	6	-	-	40
Змістовий модуль 2. Складові бюджетного менеджменту						
Тема 5. Бюджетне планування	14	2	2	-	-	10
Тема 6. Виконання бюджету	14	2	2	-	-	10
Тема 7. Облік виконання бюджету	13	2	2	-	-	9
Тема 8. Звітність про виконання бюджету	13	2	2	-	-	9
Тема 9. Контроль за виконанням бюджету	14	2	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	68	10	10	-	-	48
Усього годин	120	16	16	-	-	88

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема 1. Суть і складові бюджетного менеджменту</p> <p>1. Суть бюджетного менеджменту та його роль в управлінні фінансами держави.</p> <p>2. Об'єкт та елементи системи управління бюджетом.</p> <p>3. Стан і перспективи розвитку бюджетного менеджменту на сучасному етапі розвитку України.</p> <p>Тема 2. Структура бюджету держави як об'єкта управління</p> <p>1. Характеристика державного бюджету як об'єкта системи управління публічними фінансами.</p> <p>2. Досягнення рівноважного стану бюджету як базове завдання бюджетного менеджменту.</p> <p>4. Бюджетний устрій як чинник організації та функціонування системи бюджетного менеджменту в Україні</p>
2	<p>Тема 3. Органи оперативного управління бюджетом</p> <p>1. Загальна характеристика суб'єктів оперативного бюджетного менеджменту в Україні.</p> <p>2. Завдання і повноваження Міністерства фінансів України як суб'єкта бюджетного менеджменту.</p>

	<p>3. Завдання і повноваження фінансових підрозділів органів місцевого самоврядування й державних адміністрацій як суб'єктів бюджетного менеджменту.</p> <p>4. Завдання і повноваження органів управління державним бюджетом, які координують діяльність з Міністерством фінансів України в ході бюджетного менеджменту.</p> <p>3. Завдання і повноваження Рахункової палати України як суб'єкта бюджетного менеджменту.</p>
3	<p>Тема 4. Світовий досвід бюджетного менеджменту</p> <p>1. Бюджетний процес у зарубіжних країнах: фактори та особливості організації.</p> <p>2. Бюджетний федералізм як чинник формування системи бюджетного менеджменту.</p> <p>3. Сучасні технології бюджетного менеджменту. Перспективне бюджетування.</p> <p>4. Оптимізація бюджетного дефіциту як складова завдань бюджетного менеджменту.</p> <p>5. Бюджетний контроль у демократичному суспільстві.</p> <p>5. Зарубіжний досвід реалізації стратегій бюджетних реформ.</p>
4	<p>Тема 5. Бюджетне планування</p> <p>1. Зміст і організація бюджетного планування.</p> <p>2. Планування як складова бюджетного процесу.</p> <p>3. Методи планування показників державного бюджету.</p> <p>4. Порядок планування доходів державного бюджету.</p> <p>6. Механізм планування видатків державного бюджету.</p>
5	<p>Тема 6. Виконання бюджету</p> <p>1. Зміст і організація виконання бюджету.</p> <p>2. Документи, які використовують при виконанні бюджету.</p> <p>3. Механізм виконання доходів бюджету.</p> <p>4. Порядок і методи фінансування видатків бюджету.</p> <p>5. Касове виконання бюджету: особливості в сучасних умовах.</p>
6	<p>Тема 7. Облік виконання бюджету</p> <p>1. Завдання, значення та організація обліку виконання бюджету.</p> <p>2. Документи та реєстри, які використовують для обліку виконання бюджету.</p> <p>3. План рахунків бухгалтерського обліку виконання Державного бюджету України та місцевих бюджетів.</p> <p>4. Облік надходжень бюджету.</p> <p>5. Облік бюджетних зобов'язань і видатків розпорядників бюджетних коштів.</p> <p>6. Встановлення результатів виконання державного бюджету.</p>
7	<p>Тема 8. Звітність про виконання бюджету</p> <p>1. Організація, види та форми звітності про виконання бюджетів.</p> <p>2. Характеристика принципів формування звітності про виконання бюджетів.</p> <p>3. Склад і характеристика форм звітності розпорядників про використання бюджетних коштів.</p> <p>4. Склад і характеристика звітності про виконання Державного бюджету України та місцевих бюджетів.</p> <p>5. Порядок розгляду й затвердження звітів про виконання бюджету.</p>
8	<p>Тема 9. Контроль за виконанням бюджету</p> <p>1. Бюджетний контроль як напрям фінансового контролю держави, характеристика його методів і форм.</p> <p>2. Організація контролю за виконанням бюджетів в Україні.</p> <p>3. Державний аудит виконання бюджетів.</p> <p>4. Порядок проведення ревізії діяльності фінансових органів щодо складання та виконання бюджету.</p> <p>5. Бюджетні правопорушення та відповідальність учасників бюджетного процесу.</p>

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема 1. Суть і складові бюджетного менеджменту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність управління фінансами на макрорівні. 2. Суть бюджетного менеджменту. 3. Бюджетний менеджмент як напрямок управління фінансами держави. 4. Об'єкт і елементи системи бюджетного менеджменту. 5. Роль бюджетного менеджменту в управлінні фінансами держави. <p>Тема 2. Структура бюджету держави як об'єкта управління</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть державного бюджету, його функції. 2. Роль державного бюджету у вирішенні проблем соціально-економічного розвитку країни. 3. Бюджетна система держави: суть, принципи побудови в Україні. 4. Суть бюджетного устрою, його типи. 5. Склад і структура дохідної частини Державного бюджету України. 6. Бюджетний дефіцит: суть, причини, напрямки подолання. 7. Склад і структура видаткової частини Державного бюджету України. 8. Суть і склад місцевих бюджетів, їх місце в бюджетній системі України. 9. Бюджетний процес в Україні: суть, стадії та особливості.
2	<p>Тема 3. Органи оперативного управління бюджетом</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика суб'єктів оперативного бюджетного менеджменту в Україні. 2. Міністерство фінансів України як центральний орган оперативного управління бюджетним процесом. 3. Рахункова палата України: завдання, функції, структура. 4. Державна податкова служба України: структура та повноваження в процесі управління бюджетом. 5. Державне казначейство України: призначення та функції. 6. Структура та функції Державної аудиторської служби України як суб'єкта бюджетного менеджменту. 7. Завдання і повноваження фінансових підрозділів органів місцевого самоврядування й державних адміністрацій як суб'єктів бюджетного менеджменту. 8. Розпорядники бюджетних коштів як суб'єкти бюджетного процесу в Україні, їх повноваження <p>Розв'язування виробничих ситуацій, кейсів</p>
3	<p>Тема 4. Світовий досвід бюджетного менеджменту</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості організації бюджетного процесу в зарубіжних країнах 2. Бюджетний федералізм як чинник формування системи бюджетного менеджменту в зарубіжних країнах 3. Зарубіжний досвід реалізації стратегій бюджетних реформ 4. Середньострокове бюджетування, орієнтоване на результат: зміст, характеристика моделей його застосування
4	<p>Тема 5. Бюджетне планування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переваги, цілі та завдання бюджетного прогнозування та планування 2. Характеристика прогнозування та планування як складових бюджетного процесу; етапи їх здійснення. 3. Бюджетний регламент, бюджетна декларація, бюджетний прогноз: зміст, призначення, склад документів. 4. Методи прогнозування та планування показників державного бюджету. 5. Порядок планування доходів державного бюджету. 6. Механізм планування видатків державного бюджету.

	<p>7. Кошторисне планування: суть і порядок здійснення.</p> <p>8. Особливості програмно-цільового методу планування бюджетних показників.</p> <p>9. Особливості проектного планування бюджетних показників.</p> <p>10. Порядок складання, розгляду та затвердження Державного бюджету України.</p> <p>11. Порядок складання, розгляду та затвердження місцевих бюджетів в Україні.</p> <p>Розв'язування виробничих ситуацій, кейсів</p>
5	<p>Тема 6. Виконання бюджету</p> <p>1. Виконання бюджету як складова предмету бюджетного менеджменту: зміст, організація, учасники та їхні повноваження.</p> <p>2. Характеристика принципів організації виконання бюджету.</p> <p>3. Характеристика документів, які використовують при виконанні бюджету.</p> <p>4. Підстави та порядок внесення змін до Закону про Державний бюджет України та рішень про місцеві бюджети.</p> <p>5. Характеристика механізму виконання доходів Державного бюджету України.</p> <p>6. Характеристика механізму виконання доходів місцевих бюджетів.</p> <p>7. Характеристика стадій виконання бюджетів за видатками та кредитуванням.</p> <p>8. Порядок і методи фінансування видатків Державного бюджету України.</p> <p>9. Порядок і методи фінансування видатків місцевих бюджетів.</p> <p>10. Касове виконання бюджету: особливості в сучасних умовах.</p> <p>Розв'язування виробничих ситуацій, кейсів</p>
6	<p>Тема 7. Облік виконання бюджету</p> <p>1. Завдання, значення та організація обліку виконання бюджетів.</p> <p>2. Характеристика принципів організації обліку виконання бюджетів.</p> <p>3. Бухгалтерські документи та реєстри, порядок їх складання, перевірки й обробки в процесі управління бюджетами.</p> <p>4. План рахунків бухгалтерського обліку виконання Державного бюджету України та місцевих бюджетів, принципи його побудови.</p> <p>5. Характеристика активних рахунків обліку діяльності бюджетних установ.</p> <p>6. Характеристика пасивних рахунків обліку діяльності бюджетних установ.</p> <p>7. Характеристика активно-пасивних рахунків обліку діяльності бюджетних установ.</p> <p>8. Організація та порядок обліку доходів державного бюджету.</p> <p>9. Організація та порядок обліку видаткових операцій державного бюджету..</p> <p>10. Порядок визначення результатів виконання державного бюджету</p> <p>Розв'язування виробничих ситуацій, кейсів</p>
7	<p>Тема 8. Звітність про виконання бюджету</p> <p>1. Організація, види та форми звітності про виконання бюджетів.</p> <p>2. Характеристика принципів формування звітності про виконання бюджетів.</p> <p>3. Склад і характеристика форм звітності розпорядників про використання бюджетних коштів.</p> <p>4. Склад і характеристика періодичної звітності про виконання бюджетів.</p> <p>5. Склад і характеристика річної звітності про виконання Державного бюджету України.</p> <p>6. Склад і характеристика звітності про виконання місцевих бюджетів .</p> <p>7. Порядок розгляду й затвердження звітів про виконання бюджету.</p> <p>Розв'язування виробничих ситуацій, кейсів</p>
8	<p>Тема 9. Контроль за виконанням бюджету</p> <p>1. Бюджетний контроль як напрям фінансового контролю держави, його зміст і призначення.</p> <p>2. Характеристика методів і форм бюджетного контролю.</p> <p>3. Повноваження центральних і місцевих органів влади з контролю за дотриманням бюджетного законодавства.</p>

<p>4. Організація податкового контролю в Україні.</p> <p>5. Митний контроль і його місце в бюджетному менеджменті.</p> <p>6. Зміст державного аудиту виконання бюджетів, характеристика його видів.</p> <p>7. Ревізія як метод бюджетного контролю. Класифікація ревізій.</p> <p>8. Порядок проведення ревізії діяльності фінансових органів щодо складання та виконання бюджету.</p> <p>9. Бюджетні правопорушення: зміст, види.</p> <p>10. Відповідальність за бюджетні правопорушення як інструмент бюджетного менеджменту; характеристика її видів.</p> <p>Розв'язування виробничих ситуацій, кейсів</p>

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.
1	Суть і складові бюджетного менеджменту	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати питання щодо теоретичних засад суті бюджетного менеджменту як навчальної дисципліни. Скласти загальну схему бюджетного менеджменту. З'ясувати особливості об'єкту і суб'єкту системи управління. Охарактеризувати систему органів управління бюджетом. Виявити особливості складових бюджетного менеджменту. 	11
2	Структура бюджету держави як об'єкта управління	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати питання щодо характерних ознак бюджетних відносин. Обґрунтувати всеохоплюючий і перерозподільний характер бюджету. Охарактеризувати бюджет як фінансовий план, економічну категорію, централізований фонд. Обґрунтувати джерела покриття бюджетного дефіциту. Охарактеризувати принципи побудови бюджетної системи України. 	11
3	Органи оперативного управління бюджетом	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати питання щодо ефективного складу та структури органів оперативного управління бюджетом. Деталізувати зміст основних функцій і завдань органів оперативного управління бюджетом. Обґрунтувати принцип «подвійної підпорядкованості» органів управління державним бюджетом. Зробити висновки та сформулювати пропозиції щодо підвищення результативності діяльності органів оперативного управління бюджетом. 	9
4	Світовий досвід бюджетного менеджменту	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати питання щодо особливостей управління складовими бюджету та бюджетним процесом у зарубіжних країнах. Обґрунтувати пропозиції щодо можливостей використання зарубіжних технологій менеджменту в бюджетному процесі в Україні. 	9
5	Бюджетне планування	<ol style="list-style-type: none"> Опрацювати питання щодо основних напрямів вдосконалення процедур бюджетного планування в кризових умовах функціонування національної економіки. Проаналізувати основні макропоказники економічного та соціального розвитку та з'ясувати їхнє місце в бюджетному процесі в Україні. Оцінити основні напрями бюджетної політики українського Уряду на наступний рік. 	10

		<ol style="list-style-type: none"> 4. Проаналізувати зміни, які відбулися в бюджетному законодавстві. 5. З'ясувати проблеми у сфері організації бюджетного планування та запропонувати можливі шляхи їх вирішення. 	
6	Виконання бюджету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання щодо теоретичних засад управління розписом доходів і видатків бюджету. 2. З'ясувати структуру бюджетної класифікації доходів і видатків, її роль у бюджетному процесі. 3. Оцінити структуру доходів і видатків Державного бюджету України та місцевих бюджетів у динаміці. 4. Охарактеризувати документообіг, пов'язаний з мобілізацією доходів і проведенням бюджетних платежів. 5. Обґрунтувати необхідність і доцільність казначейської системи касового обслуговування виконання бюджету. 6. Деталізувати порядок фінансування видатків бюджету і порядок отримання розпорядниками коштів готівки. 7. З'ясувати недоліки та переваги фінансування за відомчою структурою через територіальні органи Державної казначейської служби України. 	10
7	Облік виконання бюджету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання щодо того, які первинні документи є основою для обліку по кожній операції в процесі виконання державного бюджету. 2. Деталізувати порядок та з'ясувати особливості складання бухгалтерських документів щодо обліку виконання бюджету. 3. Застосувати План рахунків для обліку доходів і видатків бюджету. 4. Проаналізувати нормативну базу, яка встановлює порядок відображення обліку доходів та видатків бюджету. 	9
8	Звітність про виконання бюджету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання щодо форм звітності про виконання бюджету. 2. Виявити відмінності в процедурах використання різних форм звітності про виконання бюджету в бюджетному процесі. 3. Виявити труднощі, які виникають у бюджетному процесі через склад і строки подання звітності розпорядниками бюджетних коштів та органами Державної казначейської служби України;. 4. Запропонувати заходи для подолання виявлених труднощів. 	9
9	Контроль за виконанням бюджету	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати питання щодо відмінностей між видами ревізій залежно від ознак їх класифікації. 2. Охарактеризувати процедури ухвалення рішень на всіх етапах ревізійного процесу. 3. Деталізувати види та склад актів ревізії. 	10

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Бюджетний менеджмент» включає виконання індивідуального дослідницького завдання. Зміст завдання полягає в необхідності виконати впродовж вивчення дисципліни практичний кейс, а саме: застосовуючи знання про стадії бюджетного процесу та інформацію, подану на сайті обраної територіальної громади:

1) обрати територіальну громаду та описати її: переваги, проекти, стратегічні цілі та ключові показники соціально-економічного розвитку;

2) проаналізувати органи управління місцевим бюджетом;

3) вивчити та оцінити структуру бюджету територіальної громади;

4) проаналізувати стан виконання бюджету територіальної громади за 2025 рік;

5) дослідити бюджет територіальної громади на 2026 рік;

6) оцінити механізми контролю за бюджетним процесом на місцевому рівні.

За виконане завдання здобувач може отримати 15 балів. Кількість балів, в яку оцінено виконання дослідницького завдання, може бути зменшена за наступні недоліки:

- а) неповна відповідь;
- б) поверхневий аналіз і оцінка показників;
- в) недостатня аргументація щодо висновків;
- г) порушення логіки викладу матеріалу;
- д) недбале оформлення та / або презентація.

Представлення результатів виконання індивідуального завдання – під час практичного заняття.

Дедлайн для виконання ІНДЗ – 15 травня 2026 року.

Методи навчання

Методи формування професійної компетентності:

- вербальні методи (розповідь, пояснення, лекція, лекція-візуалізація, бінарна лекція, дискусія, бесіда, консультація);
- наочні методи (презентація, ілюстрація, візуалізація);
- робота з інформаційними ресурсами (навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами);
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн ресурси);
- самостійна робота, у тому числі над ІНДЗ;
- дистанційне навчання з використанням Moodle.

Методи формування практичних умінь і навичок:

- наочні методи (розв'язування виробничих ситуацій);
- виконання практичних завдань з переліку завдань для самостійної роботи студентів;
- вербальні методи (дискусія);
- аналіз нормативних документів;
- кейс-метод.

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю:

- усне опитування, в тому числі експрес-опитування;
- письмове (в тому числі фронтальне) опитування;
- тестування (в тому числі на знання глосарію);
- розрахункові роботи;
- захист результатів виконаних завдань і досліджень.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

При усних відповідях: повнота розкриття питання (повна, достатньо повна, неповна); логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння роботи порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики.

При виконанні практичних завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків відповідно до норм чинного податкового законодавства; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

5-6 балами оцінюється відповідь студента, який у повному обсязі володіє матеріалом з навчальної дисципліни, обізнаний з усіма поняттями та адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені запитання, ознайомлений зі спеціальною літературою. Для отримання вищого балу студент повинен продемонструвати творчу самостійність, здатність аналізувати факти, логічно мислити, ставити запитання та шукати на них відповіді. При оцінці

враховуються вміння аргументувати власні судження теоретичними та фактичними положеннями, а також повне виконання завдань для самостійної роботи.

3-4 балами оцінюється відповідь студента за умови достатньо повного володіння знаннями з навчальної дисципліни. Відповідь повинна бути правильною, обґрунтованою. Одночасно можливі дві-три несуттєві помилки чи деяка неповнота відповіді, кострубатість і скутість у висловленій думці. Завдання для самостійної роботи студент виконав не повною мірою.

3-2 балами оцінюються знання, які продемонстровані в неповному обсязі. Завдання для самостійної роботи студент виконав частково.

0-1 балом оцінюють відповідь, коли теоретичні й фактичні знання студент відтворює репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу чи порівняння. Завдання для самостійної роботи студент не виконав.

Дедлайни: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (мінус 1 бал за кожен день порушення дедлайну).

Під час практичних занять у ході опитування, тестування, розв'язання виробничих ситуацій, а також за виконання завдань для самостійної роботи за кожну тему здобувач вищої освіти може отримати 5 балів. Кількість балів за змістовий модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 20; 2 модуль – 25, ІНДЗ – 15 балів (разом – 60 балів).

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									ІНДЗ	Кількість балів (екзамен)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15	40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою
відмінно	A (90 – 100)	відмінно
добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незадовільно	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання)

З дисципліни «Бюджетний менеджмент» проводиться семестровий екзамен в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни, і в терміни, передбачені графіком освітнього процесу.

Екзаменаційний білет містить чотири завдання: два теоретичні питання з дисципліни (по 8 балів, сумарно 16 балів), п'ять тестових завдань (по 1 балу, сумарно 5 балів), глосарій (визначення п'ятьох термінів – по 1 балу, сумарно 5 балів) і виробничу ситуацію (14 балів).

8 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

14 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання виробничої ситуації; 10 – за правильно вказані формули та методику розрахунку, однак неправильне розв'язання; 7 – за правильно вказані

формули чи методику розрахунку, однак відсутній числовий розв'язок; 4 – за правильний хід обчислення чи виконання завдання, однак виконання не в повному обсязі. В іншому випадку виробнича ситуація оцінюється в 0 балів.

Після підготовки конспекту відповіді та розв'язання виробничої ситуації здобувач усно відповідає викладачу. Після відповіді здобувачу можуть бути поставлені додаткові питання.

Також екзамен може бути проведений у письмовій формі.

У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, здобувач обов'язково здійснює перекладання для ліквідації академічної заборгованості.

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
Здобувач:		
5 (відмінно) А (90 – 100)	<ul style="list-style-type: none"> – має всебічні та глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; – засвоїв знання щодо теоретичних засад управління бюджетом; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем бюджетного менеджменту 	<ul style="list-style-type: none"> – вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; – вміє використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – демонструє навички творчого мислення
4 (добре) В (80-89)	<ul style="list-style-type: none"> – показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, ознайомився з додатковою літературою, рекомендовану програмою 	<ul style="list-style-type: none"> – успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без суттєвих зауважень; – вміє використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання
4 (добре) С (70-79)	<ul style="list-style-type: none"> – показав достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, має здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання та практичної діяльності; – опрацював основну літературу, рекомендовану програмою 	<ul style="list-style-type: none"> – вдало виконав передбачені програмою завдання без критичних зауважень; – здатний використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання
3 (задовільно) D (60-69)	<ul style="list-style-type: none"> – має достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й наступної роботи за спеціальністю; – ознайомився з основною літературою, яка рекомендована програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає неточності при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не повною мірою здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями
3 (задовільно) Е (50-59)	<ul style="list-style-type: none"> – має знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає упущення, неточності та помилки при

	<ul style="list-style-type: none"> – ознайомився з основною літературою, яка рекомендована програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями
2 (незадовільно) з можливістю перескладання FX (35-49)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає грубі помилки у відповідях; – має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки 	<ul style="list-style-type: none"> – допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і законодавчо-нормативних документах.
2 (незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання F (1-34)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає неприпустимі помилки у відповідях; – має рівень знань, який не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом і вимагає додаткового прослуховування навчальної дисципліни 	<ul style="list-style-type: none"> – не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання; – не вміє орієнтуватися в основній літературі і законодавчо-нормативних документах.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю

1. Необхідність управління фінансами на макрорівні.
2. Суть бюджетного менеджменту.
3. Бюджетний менеджмент як напрямок управління фінансами держави.
4. Об'єкт і елементи системи бюджетного менеджменту.
5. Роль бюджетного менеджменту в управлінні фінансами держави.
6. Суть державного бюджету, його функції.
7. Роль державного бюджету у вирішенні проблем соціально-економічного розвитку країни.
8. Бюджетна система держави: суть, принципи побудови в Україні.
9. Суть бюджетного устрою, його типи.
10. Склад і структура дохідної частини Державного бюджету України.
11. Бюджетний дефіцит: суть, причини, напрямки подолання.
12. Склад і структура видаткової частини Державного бюджету України.
13. Суть і склад місцевих бюджетів, їх місце в бюджетній системі України.
14. Бюджетний процес в Україні: суть, стадії та особливості.
15. Загальна характеристика суб'єктів оперативного бюджетного менеджменту в Україні.
16. Міністерство фінансів України як центральний орган оперативного управління бюджетним процесом.
17. Рахункова палата України: завдання, функції, структура.
18. Державна податкова служба України: структура та повноваження в процесі управління бюджетом.
19. Державне казначейство України: призначення та функції.
20. Структура та функції Державної аудиторської служби України як суб'єкта бюджетного менеджменту.
21. Завдання і повноваження фінансових підрозділів органів місцевого самоврядування й державних адміністрацій як суб'єктів бюджетного менеджменту.
22. Розпорядники бюджетних коштів як суб'єкти бюджетного процесу в Україні, їх повноваження
23. Особливості організації бюджетного процесу в зарубіжних країнах

24. Бюджетний федералізм як чинник формування системи бюджетного менеджменту в зарубіжних країнах
25. Зарубіжний досвід реалізації стратегій бюджетних реформ
26. Середньострокове бюджетування, орієнтоване на результат: зміст, характеристика моделей його застосування
27. Переваги, цілі та завдання бюджетного прогнозування та планування
28. Характеристика прогнозування та планування як складових бюджетного процесу; етапи їх здійснення.
29. Бюджетний регламент, бюджетна декларація, бюджетний прогноз: зміст, призначення, склад документів.
30. Методи прогнозування та планування показників державного бюджету.
31. Порядок планування доходів державного бюджету.
32. Механізм планування видатків державного бюджету.
33. Кошторисне планування: суть і порядок здійснення.
34. Особливості програмно-цільового методу планування бюджетних показників.
35. Особливості проєктного планування бюджетних показників.
36. Порядок складання, розгляду та затвердження Державного бюджету України.
37. Порядок складання, розгляду та затвердження місцевих бюджетів в Україні.
38. Виконання бюджету як складова предмету бюджетного менеджменту: зміст, організація, учасники та їхні повноваження.
39. Характеристика принципів організації виконання бюджету.
40. Характеристика документів, які використовують при виконанні бюджету.
41. Підстави та порядок внесення змін до Закону про Державний бюджет України та рішень про місцеві бюджети.
42. Характеристика механізму виконання доходів Державного бюджету України.
43. Характеристика механізму виконання доходів місцевих бюджетів.
44. Характеристика стадій виконання бюджетів за видатками та кредитуванням.
45. Порядок і методи фінансування видатків Державного бюджету України.
46. Порядок і методи фінансування видатків місцевих бюджетів.
47. Касове виконання бюджету: особливості в сучасних умовах.
48. Завдання, значення та організація обліку виконання бюджетів.
49. Характеристика принципів організації обліку виконання бюджетів.
50. Бухгалтерські документи та реєстри, порядок їх складання, перевірки й обробки в процесі управління бюджетами.
51. План рахунків бухгалтерського обліку виконання Державного бюджету України та місцевих бюджетів, принципи його побудови.
52. Характеристика активних рахунків обліку діяльності бюджетних установ.
53. Характеристика пасивних рахунків обліку діяльності бюджетних установ.
54. Характеристика активно-пасивних рахунків обліку діяльності бюджетних установ.
55. Організація та порядок обліку доходів державного бюджету.
56. Організація та порядок обліку видаткових операцій державного бюджету..
57. Порядок визначення результатів виконання державного бюджету.
58. Організація, види та форми звітності про виконання бюджетів.
59. Характеристика принципів формування звітності про виконання бюджетів.
60. Склад і характеристика форм звітності розпорядників про використання бюджетних коштів.
61. Склад і характеристика періодичної звітності про виконання бюджетів.
62. Склад і характеристика річної звітності про виконання Державного бюджету України.
63. Склад і характеристика звітності про виконання місцевих бюджетів .
64. Порядок розгляду й затвердження звітів про виконання бюджету.
65. Бюджетний контроль як напрям фінансового контролю держави, його зміст і призначення

66. Характеристика методів і форм бюджетного контролю
67. Повноваження центральних і місцевих органів влади з контролю за дотриманням бюджетного законодавства
68. Організація податкового контролю в Україні
69. Митний контроль і його місце в бюджетному менеджменті
70. Зміст державного аудиту виконання бюджетів, характеристика його видів
71. Ревізія як метод бюджетного контролю. Класифікація ревізій
72. Порядок проведення ревізії діяльності фінансових органів щодо складання та виконання бюджету
73. Бюджетні правопорушення: зміст, види
74. Відповідальність за бюджетні правопорушення як інструмент бюджетного менеджменту; характеристика її видів

Зарахування результатів неформальної освіти

У ЗВО діє Порядок визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>).

Згідно з ним здобувачам можуть бути зараховані результати неформальної освіти з проблем, які відповідають тематиці дисципліни «Бюджетний менеджмент».

Зокрема, здобувач може пройти курси за темами дисципліни на онлайн платформах, зокрема онлайн курс на платформі Prometheus «Ефективний бюджетний процес в органах місцевого самоврядування» або інші. Тематика таких курсів повинна відповідати програмі дисципліни та попередньо бути узгоджена з викладачем. Отримані результати навчання подаються на розгляд фахової комісії, яка здійснює їх оцінювання та ухвалює рішення про офіційне визнання.

Рекомендована література

- основна:

1. Бак Н.А., Грубляк О.М. Бюджетний менеджмент : матеріали для самостійної роботи. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 53 с.
2. Бак Н.А., Собкова Н.Д. Бюджетний менеджмент. *Фінанси, банківська справа та страхування Менеджмент публічних фінансів : підручник для магістрів.* / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021. С. 75-130.
3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 21 черв. 2001 р. № 2542-III.
4. Бюджетний менеджмент : практикум / уклад. : О.М. Грубляк, Н.Я. Сокровольська. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 218 с.
5. Ватаманюк-Зелінська У.З., Ситник Н.С., Сташишин А.В., Круглякова В.В. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. Львів : Видавництво «Магнолія», 2021. 511 с.
6. Грубляк О.М., Сокровольська Н.Я. Бюджетний менеджмент : посібник для самостійного вивчення дисципліни. Чернівці, 2018. 126 с.
7. Дем'янишин В.Г., Погріщук Г.Б. Бюджетний менеджмент : підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 532 с.
8. Качула С.В., Лисяк Л.В., Добровольська С.В. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. в схемах і таблицях. Дніпро : Монолит, 2022. 200 с.
9. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР.
10. Онищенко В.О., Онищенко С.В., Бережна А.Ю., Філонич О.М. Бюджетний менеджмент : підручник. В 2 ч. / за ред. В.О. Онищенка. Київ : Знання України, 2023. Частина 1. 645 с.
11. Онищенко В.О., Онищенко С.В., Бережна А.Ю., Філонич О.М. Бюджетний менеджмент : підручник. В 2 ч. / за ред. В.О. Онищенка. Київ : Знання України, 2023. Частина 2. 799 с.
12. Федосов В., Опарін В., Сафонова Л. Бюджетний менеджмент : підручник / за заг. ред. В. Федосова. К.: КНЕУ, 2004. 864 с.

13. Юшко. С.В. Бюджетний менеджмент: формування компетентностей на основі тренінгу: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 255 с.

- додаткова (допоміжна):

1. Винниченко Н.В. Система управління бюджетом: наукові основи, сучасні тенденції, світовий досвід: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2017. 372 с.
2. Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану : постанова Кабінету Міністрів України від 11 бер. 2022 р. № 252.
3. Коляда Т.А. Формування бюджетної стратегії України: теорія, методологія, практика : монографія. Ун-т Держ. фіск. служби України. Ірпінь, 2016. 396 с.
4. Набока Т.С. Управління видатками бюджету та напрями його вдосконалення в Україні. Київ : КНЕУ, 2015. 345 с.
5. Про верифікацію та моніторинг державних виплат : Закон України від 3 груд. 2019 р. № 324-IX.
6. Про відкритість використання публічних коштів : Закон України від 11 лют. 2015 р. № 183-VIII.
7. Про внесення змін до Концепції з ІТ-централізації у системі управління державними фінансами : розпорядження Кабінету Міністрів України від 03 бер. 2020 р. № 215-р.
8. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5 жовт. 2000 р. № 2017-III.
9. Про затвердження Методики оцінювання фіскальних ризиків : постанова Кабінету Міністрів України від 24 квіт. 2019 р. № 351.
10. Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001 : постанова Кабінету Міністрів України від 12 груд. 2018 р. № 1062.
11. Про затвердження переліку квазіфіскальних операцій і органів влади (управління), відповідальних за проведення оцінки можливого впливу таких операцій на показники бюджету : розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 серп. 2012 р. № 692-р.
12. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 3 лют. 2016 р. № 43.
13. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України : постанова Кабінету Міністрів України від 15 квіт. 2015 р. № 215.
14. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : постанова Кабінету Міністрів України від 20 серп. 2014 р. № 375.
15. Про затвердження Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом : постанова Кабінету Міністрів України від 1 серп. 2012 р. № 815.
16. Про затвердження Порядку здійснення місцевих запозичень : постанова Кабінету Міністрів України від 16 лют. 2011 р. № 110.
17. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами : наказ Міністерства фінансів України від 24 груд. 2012 р. № 1407.
18. Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів : наказ Міністерства фінансів України від 23 серп. 2012 р. № 938.
19. Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банківського державного сектору : постанова Кабінету Міністрів України від 14 трав. 2015 р. № 378.
20. Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів : постанова Кабінету Міністрів України від 15 груд. 2010 р. № 1132.
21. Про затвердження Порядку покриття тимчасових касових розривів загального фонду державного бюджету : постанова Кабінету Міністрів України від 31 бер. 2021 р. № 307.
22. Про затвердження Порядку покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів : постанова Кабінету Міністрів України від 29 груд. 2010 р. № 1204.

23. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на вкладних (депозитних) рахунках у банках : постанова Кабінету Міністрів України від 12 січ. 2011 р. № 6.
24. Про затвердження Порядку розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів шляхом придбання державних цінних паперів : постанова Кабінету Міністрів України від 23 трав. 2018 р. № 544.
25. Про огляди витрат державного бюджету : наказ Міністерства фінансів України від 23 жовт. 2019 р. № 446.
26. Про особливості здійснення правочинів з державним, гарантованим державою боргом та місцевим боргом : Закон України від 19 трав. 2015 р. № 436-VIII.
27. Про розроблення прогностичних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету : постанова Кабінету Міністрів України від 26 квіт. 2003 р. № 621.
28. Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 лист. 2021 р. № 1467-р.
29. Про схвалення Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022-2025 роки та плану заходів з її реалізації : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 груд. 2021 р. № 1805-р.
30. Про утворення Агентства з управління державним боргом : постанова Кабінету Міністрів України від 12 лют. 2020 р. № 127.
31. Свірко С.В. Механізми державного управління бюджетною безпекою : монографія. Житомир : вид. О.О. Євенок, 2021. 436 с.
32. Управління державними фінансами: фіскальні правила, ризики, міжнародні стандарти / за ред. Т.І. Єфименко; ДННУ «Акад. фін. управління». Київ, 2019. 496 с.
33. Чугунов І.Я. Бюджетна стратегія суспільного розвитку. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 532 с.
34. European Principles for Public Administration // SIGMA Papers. 1999. No. 27. OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/5kml60zwd7h-en>
35. Recommendation of the Council on Budgetary Governance / OECD. 2018.

Посилання на інформаційні ресурси

1. Аналітика : Міжнародний центр перспективних досліджень: *веб-сайт*. URL: <http://icps.com.ua/>
2. Дані та аналітика : Міністерство фінансів України : *веб-сайт*. URL: <https://mof.gov.ua/uk>
3. Законодавство України : Верховна рада України : *веб-сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
4. Звітність : Державна казначейська служба України : *веб-сайт*. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua>
5. Статистика : Національний банк України : *веб-сайт*. URL: <https://bank.gov.ua/>
6. Статистична інформація : Державна служба статистики України : *веб-сайт*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Bureau of Economic Analysis. URL: <https://www.bea.gov/>.
8. Government Finance Statistics / International Monetary Fund. URL: <https://data.imf.org/?sk=89418059-d5c0-4330-8c41-dbc2d8f90f46&sId=1435762628665>.
9. OECD. (2020). Revenue Statistics 2020. Paris: OECD Publishing, 2020. URL: doi.org/10.1787/8625f8e5-en
10. Opencorporates.com. URL: <https://opencorporates.com/>.
11. Open budget : Державний веб-портал бюджету для громадян. URL : <https://openbudget.gov.ua/>
12. UN Comtrade Database / United Nations. URL: <https://comtrade.un.org/>
13. World Development Indicators. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики академічної доброчесності студентами при вивченні навчальної дисципліни «Вступ у спеціальність» регламентується такими нормативними документами:

1. Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

2. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1eobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

3. Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

Згідно з ними здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, у тому числі засобами штучного інтелекту, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.